

Byggi- og bygningsumsiting

Lýsing av arbeiðsøki

Tórshavn 1. januar 2006

Innihaldsyvirlit

1. Inngangur.
2. Endamálið við eini byggi- og bygningumsiting.
3. Høvuðsuppgávur.
  - a. Ný- og umbygging.
  - b. Viðlíkahald.
  - c. Leigumál.
  - d. Studningsmál.
  - e. Byggiráðgeving í samband við málsviðgerð hjá stovnum.
  - f. Leiðreglur og yvirlit.
4. Skipan av arbeiðsøkinum.

1. Inngangur

Ynski er at skipa og menna eina byggi og bygningaumsiting, soleiðis at henda hefur eitt heildaryvirlit yvir hólisviðurskiptini hjá tí almenna og mentan førleika at gera faklig tilmæli, raðfesting og kravseting um viðlíkahald, keyp og sølu av ognum, leigumál og tilmæli um landsins hólístørv. Ynski er eisini at byggi- og bygningaumsiting verður byggiharri fyri stjórnarráðini. Aðalmálið er sostatt, at menna umsitingina av landsins ognum og at fáa eitt heildaryvirlit yvir landsins ognir og hvønn tørv landið hefur á økinum. Endamálið er at tryggja, at viðlíkahald av landsins ognum verður raðfest rætt. Endamálið er eisini at finna best møguligu loysnir at húsa landsins stovnum. Sum er, hefur eingin tað neyðuga heildaryvirlitið at gera tilmæli um, hvørt tað er best at leiga, eiga, selja ella keypa.

Tað almenna hefur nógvar fastar ognir. Hesar skulu umsitast við skili viðvíkjandi umvælingum, umbyggingum og viðlíkahaldi. Nógvar almennar ognir hava harafturat byggisøguligt virði, sum skulu umsitast við skynsemi. Viðlíkahaldsparturin av almennum ognum er ein tung figgjarlig byrða, sum bert við skilagóðari umsiting gerst burðardygg við at samla vitan og royndir á einum stað. Tað er eisini neyðugt, at alt viðlíkahald og allir bygningar eru skrásettir í eini viðlíkahaldsskipan. Á henda hátt ber tað til at gera ein íløgukarm fyri eitt longri tíðarskeið. Hetta er eitt neyðugt amboð hjá politikarum og umsiting. Ein málrættað umsiting av viðlíkahaldsarbeiði forðar “ad hoc” loysnum, sum sjálvdan loysa seg í longdini. Verandi bygningaumsiting hefur ov illa skipað samstarv um viðlíkahald við stjórnarráðini og stovnarnar. Einkí skipað býti er heldur av ábyrgdarøkinum um viðlíkahald av ognunum. Av tí sama verður viðlíkahald ofta raðfest ov lágt, so at tað gerst óneyðuga dýrt at halda bygningar og at óneyðug virðisminking fer fram. Samskipan vantar fyri landsins ognir, soleiðis at politiska skipanin og umsitingin hefur eina heildarmynd yvir ognir og leigumál hjá landinum.

Býtið av ábyrgdarøkinum um viðlíkahald skal vera soleiðis, at brúkarin og byggi- og bygningaumsitingin hava hvør sín part av ábyrgdini. Dagliga viðlíkahaldsskyldan skal liggja á brúkaranum av bygninginum, meðan uttandura og størri viðlíkahald annars skal liggja á byggi- og bygningaumsitingini. Tað skal verða álagt byggi- og bygningaumsitingini at fáa til vega og dagføra eitt yvirlit yvir allar bygningar, ogn og leigaðar bygningar. Ein tilík skráseting skal eisini skráseta bygningarnar í eini viðlíkahaldsskipan. Yvirlit skal eisini gerast yvir leigumál og hólístørv hjá landinum. Byggi – og bygningaumsitingin eigur at vera uppi í nevndum og ráðleggingarbólkum, sum eru settar at loysa og vísa á framtíðarmøguleikar at húsa landsins tænaðum, stovnum og skrivstovum. Byggi- og bygningaumsitingin eigur at byggja upp ein serkunnleika og ein vitanargrunn, um hvussu landið skipar seg best við sínum bygningum og leigumálum, umframt at menna kunnleikan og førleikan at gera byggiprogramm, kappingar og útbjóðingartilfar í samband við nýbygging.

Avleiðingarnar av umskipanini verða eitt størri arbeiðstrýst og ábyrgdarøki hjá byggi – og bygningaumsitingini. Brúkararnir, stjórnarráðini og stovnarnir hava hinvegin nógv minni arbeiði av at halda sínar ognir, um hetta verður lagt til byggi- og bygningaumsitingina. Figgjarliga hefur tað við sær, at størri umvælingarnar gerast færri við tíðini, tí bygningarnir verða viðlíkahildnir á betri hátt. Hetta merkir, at meira fæst fyri pengarnar.

2. Endamálið við eini byggi- og bygningsumsiting

Endamálið við eini miðsavnaðari byggi- og bygningsumsiting er, at skapa bestu og munadyggastu karmarnar um byggiuppgávur hjá tí almenna, herundir eisini at optimera nýtsluna av ílögum í mun til játtan, at tryggja eitt byggifrøðiliga fullgott og munadygt viðlíkahald av øllum landsins ognum - við fíggarligum, umsitingarligum og tekniskum atlit, soleiðis at umhugsni fyri mentan, byggilist, umhvørvi og funktiónalitet verður røkt og varðveitt, og at útvega landsins stovnum ø.ø. eignaði høli at virka í.

Eitt samlað yvirlit yvir høli og hølístørv hjá øllum almennum stovnum og ráðum gevur smidligheit og betri gagnnýtslu av landsins hølum, eins og yvirskipaða stýring og raðfesting av viðlíkahaldinum.

At øll byggi- og bygningsumsiting eru savnað skuldi givið besta grundarlag undir munadyggari bygningsumsiting og verkætlanarstýring á fullgóðum fakligum støði - bæði við atlit til tørv hjá brúkaranum í mun til játtanarligar møguleikar, og við atlit til samfelagsbúskapin í síni heild, m.a. tí møguleikin fyri langtíðar raðlegging gerst betur, og lættari verður at staðfesta manglandi kapping og ov stórt virksemi á byggimarknaðinum.

Áhugamálini hjá eini byggi - og bygningsumsiting, og tí ráði, sum hevur bygningin fyri neyðini, eru tey somu: At fáa sum mest burtúrur tí, sum gjørt verður. Endamálið er tí ikki at fáa eina einsíðuga "eftirlitsfunktión", men heldur ein vitanardepil og eina verkætlanarstýring, ið megnar at taka sær av byggiverkætlanum saman við avarðandi þøtum. Til landsins ognir hoyra í hesum høpi, umframt bygningar, eisini minnisvarðar, standmyndir, tún, urtagarðar, traðir v.m.

3. Høvuðsuppgávur.

Ný-og umbygging

- Ráðgeva stjórnarráðum og stovnum í samband við at tilrættaleggja ný- og umbyggingar, í teimum innleiðandi fasunum áðrenn programmering
- Verða byggiharri fyri stjórnarráðini og í tí sambandi hava disponeringsrættin
- Bygginevndir kunnu verða settar av stjórnarráðunum
- Ráðgeva í sambandi við byggivirksemið sum heild við atliti til samfelagsbúskapin

Viðlíkahald

- Raðfesta tørv og kravseta í mun til játtan í samráð við brúkaran
- Fyrireika, seta í gongd og samskipa størri viðlíkahaldsarbeiðir sambært løguætlanini hjá einstøku ráðunum
- Eftirlit við og fíggarstýring av størri viðlíkahaldsarbeiðum fyri stjórnarráðini

Leigumál og keyp

- Saman við brúkara, samráðast, sýna og ráðgeva í samband við leigu og keyp

Studningsmál

- Ummæli av umsóknum um studning til ítróttanlegg, ítróttarhús, ungdoms/ bygDAHús og sjónleikarahús, frá einum byggifrøðiligum sjónarmiði. Sýning og góðkenning av somu anleggum

Byggiráðgeving í samband við málsviðgerð hjá stovnum

- Samstarv við Føroya Fornminnissavn, Hjálpartólamiðstöðina, Føroya Stiftsstjórn og aðrar stovnar, sum hava byggifrøðilig atlit í teirra málsviðgerð

Leiðreglur og yvirlit

- Tørvsmeting og disponering av bygningum hjá tí almenna fyri at fullnýta nýtsluvirðið. Skilhald og dagføra heildaryvirlit yvir landsins ognir og leigumál
  - Hava yvirlit yvir hólisviðurskifti og bygningar/leigu í síni heild
  - Hava yvirlit yvir standin og viðlíkahaldstørvin.
  - Ráðgeva tá fíggarlóg og eykajáttanarlógir skulu gerast
- Gera reglugerðir og leiðbeiningar av almennum og ítøkiligum slag
  - Mannagongdir/rundskriv um studningsmál
  - Mannagongdir/rundskriv um leigumál
  - Mannagongdir/rundskriv um viðlíkahald
  - Landsbyggireglugerð
  - Orða stevnumið fyri byggilist
- Tilmæli til landsstýrismannin í sambandi við áseting av lögukarmi og viðlíkahaldskarmi
- Góðkenna leigusáttmálar
- Góðkenna viðlíkahaldsætlanir

a. Ný- og umbygging.

Ný- og umbyggingar verða ráðlagðar í sambandi við, at lögjafartíðni verður gjørd. Í sambandi við tilmæli um ráðfesting av jättanini verður fyrst tikið hædd fyri tí virksemi, ið longu er í gongd. Mett eigur eisini at verða um samfelagsbúskaparlíggj árin av atlæða byggevirkseminum, og um ráðlíggt kanska er at biða eina tíð.

Einastaka ráðið avgerð sjálvt um hólístørv, og um hvørt talan skal vera um nýbygging, keyp ella leigu. Men hetta skal verða gjørt í samráð við byggi- og byggingssamsitingina – t.v.s. at stjórnatráðið hava ráðfæringskyldu. Byggi- og byggingssamsitingin metir fyrst, um eignaði hól longu eru til taks millum almennu ognirnar. Í sambandi við nýbygging og umbyggingar skulu altíð frá byrjan verða til vøkstur í dagliga rakstraráðnum, viðlíka hálðkostnaði og nýtslummøguleikum.

Byggi og byggingssamsitingin kann útanna løntar byggingaruppgevar fyri stjórnatráðið og stovnar, ið leggja til rættis ný- og umbyggingar, aðrenn programmskrivning um tørvur er á hesum.

Greiddar managongdir verða gjørdar fyri samskipan við brúkaran í tilrættaðleggingarfasi, at tryggja, at servitanin á einstøku økjum fær avgerandi ávirkan á kravsetanina. Stjórnatráðið kann seta byggingsevndir.

Um heitt verður á byggi- og byggingssamsitingina at vera byggingarstjórnaráðni, skal disponeringstrætturin yvir lögjafartíð vera við.

Byggi- og byggingssamsitingin (byggingarstjórn) umboðar almennabýggjanarar, soleiðis at tryggjað verður, at krøvini, ið sett eru til byggingin, verða fylgd á nøktandi hátt. Ta ein byggingur er liðugur, verður hann handaður byggingararararar, og avgerðarbytið verður ta sum umrøtt undir "viðlíkahald".

Endamálið er m.a. at menna og skipa eina tekniska umsiting við fakligum førleika á høgum støði, sum kann verða eitt munadygt avgerðartrúndarlag undir øllum almennum byggevirksemini – herundir bæði meti um vagnar og hava innlit í tørv hjá brúkarararar og seta hann í mun til jättanarligar møguleikar.

b. Viðlíkahald.

Viðlíkahaldsarbeiðir verða raðlagd í sambandi við, at lögjáttanin á figgjarlógini verður gjord. Í sambandi við tilmæli um raðfesting av játtanini hjá tí einstaka stjórnarráðnum verður fyrst tikið hædd fyri viðlíkahaldstørvinum fyri einstøku ognunum, og fyri tí virksemini, ið longu er í gongd. Mett eigur eisini at verða um samfelagsbúskaparlig árin av ætlaða byggivirkseminum, og um ráðiligt kanska er at bíða eina tíð.

Endamálið er m.a. at menna og skipa eina tekniska umsiting við fakligum førleika á høgum støði, sum kann verða eitt munadygt avgerðargrundarlag undir øllum almennum viðlíkahaldi - herundir bæði meta um vágar og hava innlit í tørv hjá brúkaranum og seta hann í mun til játtanarligar møguleikar.

Ábyrgdarbýtið í sambandi við viðlíkahald

Brúkarin ella ánarin skal gera eina viðlíkahaldsætlan, sum skal góðkennast av byggi- og bygningsumsitingini. Góðkenningin verður grunda á tann viðlíkahaldstørv sum er staðfestur í felags almennum viðlíkahaldsskrásetingini, sum byggi- og bygningsumsitingin hevur ábyrgdina av. Dagligu ábyrgdina av landsins ognum hevur brúkarin ella eigarin. T.v.s. at hann skal seta góðkendur viðlíkahaldsætlanina í verk, og tryggja at hon verður framd í verki. Um eitthvørt brek verður staðfest, er tað ábyrgdin hjá stovnsleiðaranum at umvæla brekið. Tá ið brek verða staðfest skulu hesi fráboðast byggi- og bygningsumsitingini, fyri at fáa hesi skrásett. Hetta er eisini galdandi tá ið brekini eru ella verða umvæld.

Allir stovnar hava skyldu, í samband við størri viðlíkahaldsarbeiðir, at fáa sær tilmæli frá byggi- og bygningsumsitingini.

Stovnsleiðarin, hevur skyldu at fáa til vega verkætlan og tilboð, og annars útinna byggiharraleiklutin. Verkætlanin skal góðkennast av byggi og bygningsumsitingini, herundir byggiprosessin.

Allir stovnar hava fráboðanarskyldu til byggi- og bygningsumsitingina tá arbeiði verða sett í gongd og tá arbeiðið er liðugt. Byggi- og bygningsumsitingin hevur skyldu at skráseta gjord viðlíkahaldsarbeiðir.

Byggi- og bygningsumsitingin hevur myndugleika til at krevja innlit í øll byggimál í sambandi við viðlíkahald, og um neyðugt geva boð um broytingar.

Leiðslan á staðnum hevur ikki skyldu at fáa sær kravseting og góðkenning frá byggi- og bygningsumsitingini í samband við uppgávur av tilíkkum slagi, sum koma undir vanligar húsavøruuppgávur.

Byggi- og bygningsumsitingin staðfestir í sambandi við bygningssýn, saman við brúkarunum, viðlíkahaldstørvin fyri allar bygningar hjá landinum, og tey gera í felag uppskot til langtíðar viðlíkahaldsjáttan (5-10 ár).

Byggi- og bygningsumsitingin skal sostatt kravseta og raðfesta viðlíkahaldstørvin av øllum landsins ognum eftir ávísari flokkingarskipan í mun til eitt skipað heildaryvirlit,

umframt góðkenna ætlaði viðlíkahaldsarbeiðir og skráseta framd viðlíkahaldsarbeiðir.

Byggi- og bygningsumsitingini kann í avtalu við einstaka stovnsleiðaran átaka sær tær uppgávur sum leiðslan á staðnum annars hevur ábyrgd av. Í slíkum forum verður útreiðslan goldin av viðlíkahaldsjáttanini. Um byggiharraleikluturin verður framdur av byggi- og bygningsumsitingini, fylgir ræðisrætturin av játtanini við.

c. Leigumál og keyp

Áðrenn stovnur ger leigusáttmála við privatan útleigara, skal hann kanna hjá byggi- og bygningsumsitingini, um eignaði høli longu eru til taks og at fáa sær byggifrøðiliga ráðgeving í sambandi við nýggj leigumál. Byggi og bygningsumsitingin kann fyri stovn ella stjórnarráð samráðast, sýna og ráðgeva í samband við leigu og keyp.

Byggi- og bygningsumsitingin skal góðkenna allar leigusáttmálar hjá almennum stovnum til tess at tryggja at prísir, góðska og skyldur í sambandi við viðlíkahald og aðrar treytir fylgja vanligja støðinum í almennum leigusáttmálum.

Byggi- og bygningaumsitingin skal fráboðast um keyp ella sølu av ognum, soleiðis at heildaryvirlitið yvir landsins bygningar kann dagførast.

d. Studningsmál

Byggi- og bygningsumsitingin ger ummæli av umsóknum um studning til ítróttanlegg, ítróttarhús, ungdóms/bygdahús og sjónleikarahús. Umframt sýning og góðkenning av somu anleggum.

e. Byggiráðgeving í samband við málsviðgerð hjá stovnum

Byggi- og bygningsumsitingin kann gera avtalu við stovnar at taka sær av byggifrøðiligari ráðgeving í samband við málsviðgerð hjá stovnum, sum lønt konsulentarbeiði.

Samstarv skal fáast í lag við Føroya Fommínissavni um viðlíkahald av friðaðum ognum, soleiðis at LV tekur sær av tí útinandi ráðgevingar arbeiðinum og savnið av tí fakliga tilmælinum til Fommínissnevdina og gransking.

Samstarv skal fáast í lag við Føroya Stíftsstjórn um viðlíkahald og bygging av prestagørdum og kirkubygningum. Framyvur verður hetta samstarv møguliga víðkað tá yvirtøkan av fólkakirkjunum verður framd.

Samstarv er við Hjálpatólamiðstøðina, at ráðgeva í sambandi við byggi- og studningsmál. Byggi- og bygningaumsitingin tekur sær av at gera tilmæli um byggifrøðilig atlit í sambandi við størri studningsmál sum t.d. størri broytingar av innrætting í húsum hjá studningsumsøkjarum. Avtalan er at Hjálpartólamiðstøðin í hvørjum einstøkum máli greiðir frá umsóknini og biður um tilmæli frá byggi- og bygningaumsitingini.

Tað er í Fólkkáskúalógini álagt Mentamálaráðnum at góðkenna útbyggingar og nýbyggingar av fólkkáskúlum. Byggi- og bygningaumsitingin kann átaka sær hetta í samráð við MMR.

f. Leiðreglur, nevndararbeiði og heildaryvirlit

Byggi- og bygningaumsitingin skrásetir allar ognir landsins og leigumál til tess, at fáa fullfíggið yvirlit yvir hølutilfeingið hjá tí almenna og til tess, at eingir bygningar detta burturímillum, tí eingin dagliga varðar av teimum. Byggi- og bygningaumsitingin skal skilhalda og dagføra heildaryvirlit yvir landsins ognir og leigumálum, soleiðis at eitt heildaryvirlit finst at gera tilmæli og ráðgeving út frá.

Málið er, at byggi – og bygningaumsitingin kann gera tørvsmeting og disponering av bygningum hjá tí almenna fyri at fullnýta nýtslurvirðið. Umframt at verða uppá forkant, proaktivir í sambandi við hølisviðurskifti og bygningar/leigu í síni heild og at vera til taks at ráðgeva og vera við, tá loysnir viðvíkjandi hølum skulu finnast. Eisini skal byggi – og bygningaumsitingin ráðgeva, hava heildaryvirlit, tá fígjarlóg og eykajáttanarlógir skulu gerast – eisini proaktivt.

Tað er uppgávan hjá byggi- og bygningaumsitingini at gera reglugerðir og leiðbeiningar av almennum og ítøkiligum slag. Fyri at fáa arbeiðsøki hjá byggi – og bygningaumsitingini sett í verk er neyðugt at gera mannagongdir og rundskriv um studningsmál, leigumál og viðlíkahald.

Reglar eru fyri hvussu bygging skal fyriskipast og hvussu bygningar skulu innrættast. Hesar eru t.d. lógir, kunngerðir og reglur fyri at tryggja fólk og bygningar viðv. eldsvanda, konstruktiónum, arbeiðsviðurskiftum, ferðslu inni og úti, orkunýtsla v.m.. Í grannalondum okkara er lógarverkið samlað í eitt felags "bygningselement", men í Føroyum er enn eingin bygningselement. Brunaumsjón Landsins hevur heimild at gera kunngerðir um brunaverju og brunatrygd. Arbeiðsefirlitið hevur heimild at gera kunngerðir um arbeiðsviðurskiftir. Umsiting av býarplanum og byggisamtyktum er hjá kommunala eftirlitinum í Innlendismálaráðnum. Almanna- og Heilsumálastýrið arbeiður við reglum um viðurskiftum hjá rørslutarnaðum. Tað er sum sagt fleiri stovnar, sum gera reglur í hvør sínum lagi, sum ikki altíð eru samskipaðar. Kommunurnar skulu byggimálsviðgerða eftur hesum ofta fløktu reglum uttan altíð at hava fakfólk til at røkja hesa uppgávu. Rættast hevði verið, at at samla lógarverkið í einari fyrisitingareind, soleiðis at øll viðurskiftir vóru samskipað og staðfest varð hvør hevði mynduleikan. Tað áliggur byggi – og bygningaumsitingini, at fáa til vega eina Landsbyggireglugerð, sum samansjóðar almennar reglur um bygging í Føroyum.

Byggi – og bygningaumsitingin skal orða eitt alment stevnumið í sambandi við byggilist. Tað er ein royndur lutur, at eitt bygningverk ofta kann standa í fleiri hundrað ár. Hesin veruleiki undirstrikar tørvin á "burðardygd" í planleggingini, proportiónum, tilfarsval, litaval o.s.fr. ella stutt sagt byggilist. Vit hava fyri stóran part okkara samleika í tí fysiska umhvørvinum, náttúruni og tað menniskjaskapaða, sum vit flyta okkum í. Býir og bygdir, bygningar, landslag og býarinnbúgv, t.v.s. okkara nærumhvørvi, hevur alstóran týðning, tí trivnaður er nær knýttur at byggilistini ella fagurfrøðini. Gera vit okkum ikki ómak við hesum, gera vit okkum sjálvum og komandi ættarligum óbótaligan skaða. Tað er umráðandi, at tað almenna er forsprákari og ein fyrimynd fyri øl onnur. Stevnumiðið má vera, at ein iløga í bygningverk, sum skulu standa í 100 ár, er væl umhugað, eitt ískoyti til umhvørvið, og ikki eitt úrslit av tilvildarligum stuttskygdum loysnum, sum bert taka

støðið í tíð og kostnað, men eisini byggilistarligari dygd. Eitt orðað stevnumið innan byggilist, sum setur kriterier fyri hvussu farast skal fram viðvíkjandi bygging, hevði havt við sær betri úrslit og sæð yvir eitt longri tíðarskeið, ein munandi betur íløga. Hetta hevði nevnliga eisini minka um framtíðar útreiðslur av framdari bygging, tí minni íløgur skulu gerast í viðlíkahald, umvælingar og umbyggingar.

Byggi og bygningaumsitingin skal vera tilreiðar at gera tilmæli til landsstýrismannin í sambandi við áseting av lógukarmi og viðlíkahaldskarmi. Tá heildaryvirlitið yvir landsins bygningar og leigumál er útbygt verður byggi- og bygningaumsitingin besta amboðið hjá Føroya Landsstýri at gera tilmæli hesum viðvíkjandi.

Leigusáttmálar skulu góðkennast av byggi- og bygningaumsitingini, ið umsitir hetta sum málsokið undir Vinnumálaráðnum.

Byggi- og bygningaumsitingin skal kravseta, raðfesta og góðkenna viðlíkahaldsætlanir og ætlaði størri viðlíkahaldsarbeiðir, áðrenn viðlíkahaldsarbeiðir kunnu fara fram. Bráðneyðugt viðlíkahald sum brotnir rútar vatnlekar o.a. sum húsavørar vanligar taka sær av, eru tó undantíknir.

8. Skipan

Málsoki byggi- og bygningaumsiting verður skipað undir Vinnumálaráðið, Landsverk røkir hesar uppgávur, og hevur yvirskipaðu byggiteknisku ábyrgdina av øllum landsins ognum. Landsverk hevur tó ikki samsvarandi ræðisrætt yvir peningajáttanum, og tí hava ráð og stovnar skyldu og áðbyrgd at fylgja yvirskipaðu reglunum. Tó kannhendin ábyrgd fyri uppgávu og játtanarliga heimildinleggjast til Landsverk um stovnur ella stjórnarráð ynskir tað.

I serligum føri kann tó hugsast, at ábyrgdin av ognunum verður hjá lögmanni.

Eftirlitsskipan og heildaryvirlit skal byggjast upp og skjalatílfar fáast til vega og skrásetast.

At yvirskipaðu byggifrøðiligu heimildirnar liggja á einum staði skuldi givið skjótari og smidligari málsgongd í sambandi við gerð av avtalum. Avtalur um at játtanarligu heimildirnar verða latnar LV hevði lætt um arbeiði bæði hjá byggi- og bygningaumsitingini og stjórnarráðum viðvíkjandi ávisingum. Umframt at tað eisini skuldi givið neyvari eftirlit við peninganýtsluni.